

R O M Â N I A
JUDEȚUL MARAMUREȘ
CONSILIUL JUDEȚEAN

PROCES VERBAL
al ședinței extraordinare a Consiliului Județean Maramureș
din data de 9 iunie 2021

Ședința extraordinară este convocată de Președintele Consiliului Județean Maramureș prin Dispoziția nr.167 din 3 iunie 2021, publicată pe site-ul instituției și în mass-media locală.

Dezbaterile au loc în sala de ședințe "Bogdan Vodă" din Palatul Administrativ al județului Maramureș și sunt conduse de președintele Consiliului Județean Maramureș, Ionel Ovidiu Bogdan.

În deschiderea ședinței, **președintele Ionel Ovidiu Bogdan** precizează că în următoarea perioadă ședințele în format online se vor desfășura doar atunci când vor exista urgențe de dezbătut, în rest ședințele de consiliu fiind organizate cu prezență fizică.

Secretarul general al județului, Aurica Todoran, anunță prezența la lucrările ședinței a unui număr de 33 de membri ai consiliului, din totalul de 34 în funcție la acest moment.

Apoi este supus la vot procesul verbal al ședinței ordinare din data de 28 mai 2021, care este votat cu 33 de voturi pentru.

Înainte de a supune la vot proiectul ordinii de zi, președintele comunică plenului că va retrage punctul nr.4, urmând ca acesta să fie reintrodus spre dezbateri și adoptare la momentul când vor fi finalizate documentațiile și pentru celelalte personalități maramureșene pentru care urmează să fie decernat titlul de "Cetățean de onoare al județului Maramureș".

S-a adoptat, cu 33 de voturi pentru, următoarea ordine de zi a ședinței:

1. Proiect de hotărâre privind repartizarea sumelor din fondul la dispoziția consiliului județean pentru susținerea programelor de dezvoltare locală, pentru susținerea programelor de infrastructură care necesită cofinanțare locală, precum și pentru cheltuielile de funcționare;
2. Proiect de hotărâre privind acordarea titlului de „Cetățean de Onoare al Județului Maramureș” doamnei Ana Blandiana ;
3. Proiect de hotărâre privind acordarea post –mortem a titlului de „Cetățean de onoare al Județului Maramureș” domnului Romulus Rușan;

4. Proiect de hotărâre privind acordarea post-mortem a titlului de „Cetățean de onoare al Județului Maramureș” domnului Ioan Dulf . **RETRAS !**

Puncte Suplimentare

- S.1. Proiect de hotărâre privind alocarea unei sume din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Consiliului Județean Maramureș, prevăzut în bugetul Județului Maramureș pe anul 2021;
- S.2. Proiect de hotărâre privind participarea U.A.T. Județului Maramureș la realizarea în comun cu U.A.T. Comuna Giulești a evenimentului cultural ”Comemorarea a 100 de ani de relații militare Româno - Poloneze”.

1. Proiect de hotărâre privind repartizarea sumelor din fondul la dispoziția consiliului județean pentru susținerea programelor de dezvoltare locală, pentru susținerea programelor de infrastructură care necesită cofinanțare locală, precum și pentru cheltuielile de funcționare.

Avizat în Comisia pentru buget – finanțe și în Comisia juridică și de disciplină.

Precizările **președintelui Ionel Ovidiu Bogdan** la acest punct de pe ordinea de zi:

- O parte din suma de 26.140.000 lei care se alocă sunt alocați pentru proiecte punctuale, o parte sunt pentru cofinanțarea proiectelor pe care le au în execuție foarte multe dintre primăriile din județul Maramureș, cu următoarele exemplificări:
 - 1) orașul Borșa va beneficia de o alocare pentru cofinanțarea proiectului de telegondolă și pârtie de schi la Borșa, cu o sumă cerută de primărie, pentru cofinanțarea din această perioadă pe care o are de dat;
 - 2) la comuna Băsești se va finaliza sediul primăriei, care a ars în anul 2019, și care atunci nu a primit nici un ban pentru rezolvarea acestei probleme. Anul trecut s-au alocat o parte din bani de la Guvernul României iar acum consiliul județean alocă diferența, astfel încât primăria să poată funcționa normal, nu într-o sală de cămin cultural din Băsești, cum funcționează în prezent;
 - 3) localitățile Budești și Călinești vor primi alocații pentru a face drumurile agricole esențiale pentru zonele respective;
 - 4) la Cernești se va face un dispensar;
 - 5) la Cicârlău va fi adusă apa în localitate cu un bazin la Tăuți, de unde se va trage apa până în localitate. Proiectul este benefic atât pentru comunitatea de acolo cât și pentru mediul de afaceri din zonă;
 - 6) în comuna Gârdani este nevoie de o stație de epurare și un puț nou pentru apă potabilă în comună, deoarece în acest moment nu există apă potabilă acolo;
 - 7) la Ieud se face un punct de transformare și o rețea electrică suplimentară, pe un proiect cu fonduri europene;
 - 8) pe Valea Rădeasa din comuna Moisei se face un dig, care este pe limita administrativă cu localitatea Vișeu;

- 9) se va face o alocare și pentru proiectul de reabilitare a drumului de acces în satul Breb, care este una dintre localitățile maramureșene cele mai vizitate de către turiști, atât români cât și străini, și care nu a mai primit nici un leu de 4 ani de zile;
- 10) bani vor fi alocați și la Sălsig, pentru un teren de sport;
- 11) la comuna Recea alocarea este pentru un buldoexcavator, pentru repararea și curățarea șanturilor din comună, pentru repararea ulițelor și drumurilor agricole;
- 12) se alocă bani și pentru comuna Poienile de sub Munte, pentru introducerea rețelei de electricitate în satul Cornățea care este neelectrificat. Printr-un proiect realizat împreună cu primăria și cu societatea de furnizare e energiei electrice va fi adusă electricitatea și în acest sat. Proiectul este în valoare de 1,6 milioane lei, din care 50% suportă societatea Electrica și 50% consiliul județean, dar în două etape;
- 13) la Strâmtura trebuie finalizată primăria;
- 14) la Valea Chioarului este nevoie de repararea drumului pe care nu se mai poate circula din cauza alunecărilor de teren.

Președintele mai menționează că sunt și alte proiecte care au fost discutate cu administrațiile publice locale. Obiectivul consiliului este acela de a finanța proiectele viabile, în măsura în care bugetul o permite. Suma de 25 milioane lei reprezintă doar 10% din necesarul pe care îl au comunitățile din județul Maramureș. Cererile au fost de 250 de milioane lei și alocarea este de doar 25 de milioane lei, practic insuficientă pentru necesarul pe care îl au comunitățile maramureșene. Pe viitor se va încerca finanțarea a cât mai multe comunități din bugetul propriu, însă trebuie pus un accent foarte mare pe realizarea de către cât mai multe u.a.t. a studiilor de fezabilitate pentru proiecte pe care să le depună pe fonduri europene, fondurile europene fiind singura sursă prin care aceste localități ar putea fi modernizate. Există desigur și programele de finanțare naționale, cum sunt Fondul de Mediu sau PNDR, ori alte finanțări ce vor fi deschise în perioada următoare, însă lucrul cel mai important este ca fiecare unitate administrativă să aibă pregătite proiectele, cu studiile de fezabilitate, cu documentații serioase, astfel încât să poată accesa finanțări pe fonduri europene.

Intervenția **consilierului județean Alexandru Cosma** la acest proiect de hotărâre:

"D-le președinte, stimați colegi, vă mărturisesc că am fost în comisia de buget – finanțe și am discutat initial proiectul de buget – finanțe. Atunci negocierile și discuțiile noastre mi s-au părut foarte constructive și am apreciat acest lucru, dar când am primit noua listă am văzut că avem un total nerepartizat de 994 lei (mii lei). În acest principiu, și vreau să vă mărturisesc că ne-am gândit că la fiecare primărie măcar necesarul de funcționare al primăriei să fie de 150 mii lei, funcție de lista pe care am discutat-o la buget – finanțe, d-le președinte, permiteți-mi, fără să vă supăr sau să vă inoportunez, să vă propun un amendament, pe care să-l supuneți plenului.

În aceste condiții, având în vedere și proiectul de la Borșa, dar n-am să intru în detalii, pentru susținerea telegondolei noi mai propunem un plus de 50 mii lei; la orașul Dragomirești, pentru funcționare, 44 de mii lei în plus; un plus de 50 de mii de

lei și pentru orașul Săliștea de Sus; pentru orașul Seini plus 100 de mii lei; pentru orașul Șomcuta Mare plus 27 mii lei; pentru Asuaju de Sus 40 de mii în plus; pentru Băița de sub Codru 99 de mii lei; pentru Bocicoiu Mare 93 de mii lei; pentru Boiu Mare 95 mii lei; Botiza – 50 mii lei; pentru Repedea 20 mii lei; la Săcel 95 de mii lei; la Șieu 74 de mii lei; Suciu de Sus – 96 mii lei și pentru comuna Vadu Izei 88 de mii lei. Rezultă astfel un total de 994 de mii lei.

D-le președinte, acesta este amendamentul nostru pe care vă rugăm să-l supuneți la vot”.

Președintele Ionel Ovidiu Bogdan spune că acel rest din fondul de rezervă care a rămas nedistribuit trebuie să rămână acolo în contextul în care există un proiect pe buget local, care trebuie finanțat de la consiliul județean, pentru comuna Fărcașa - proiectul care ține de Sistemul de Management Integrat al deșeurilor în județul Maramureș . Pentru acest proiect actualmente nu există alți bani, altă sursă de finanțare. Banii rămași în rezervă sunt oricum insuficienți, pentru proiectul SMID fiind nevoie de 1,6 milioane lei pentru acoperirea lucrărilor de acolo. Dacă la rectificarea bugetară care va avea loc spre sfârșitul lunii iulie consiliul județean va primi sume suplimentare și va putea plăti din alte surse acele lucrări care sunt derulate de primăria Fărcașa în interesul Proiectului S.M.I.D., - proiect aprobat cu nu mai puțin de 3 ani în urmă, cu finanțare de la bugetul consiliului județean și pentru care nu au fost cheltuite încă sumele - atunci suma rămasă în fondul de rezervă va fi suplimentată și vor putea fi luate în calcul și alte finanțări din bugetul local.

Președintele îi amintește consilierului județean Alexandru Cosma că în ședința comisiei de buget-finanțe domnia sa, alături de colega de partid a domniei sale, consilierul județean Crina Chilat, au votat pentru alocările de fonduri pe acest proiect de hotărâre și că s-au alocat suplimentar sumele cerute de cei din grupul PSD și, în consecință, nu se justifică alte modificări față de ceea ce s-a stabilit în ședința comisiei.

Consilierul județean Marinel Kovacs consideră că, prin intervenția colegului său de la grupul PSD, și grupul politic PNL ar putea fi îndreptățit să se retragă și să ceară suplimentări, cu toate că în comisia de buget – finanțe s-a dat un vot în unanimitate pentru sumele asupra cărora s-a căzut de comun acord.

În opinia domniei sale, și PNL ar putea formula un amendament prin care să solicite suplimentare de sume pentru u.a.t. conduse de primari liberali, ca să primească și aceștia în plus din suma rămasă nerepartizată. Ar exista astfel două amendamente care să fie supuse votului plenului.

Consilierul județean Alexandru Cosma recunoaște că în comisia de buget a votat în unanimitate pentru acele repartizări de sume, împreună cu colega sa, însă în urma analizării cu colegii consilieri, a principiilor de la care s-a pornit, și ținând cont că primăriile conduse de primari liberali au fiecare cel puțin câte 150 mii lei, au convenit să solicite ca suma minimă pentru u.a.t. conduse de primari PSD cărora li s-au alocat sub 150 mii lei să fie de 150 de mii lei. Domnia sa mai spune că la momentul împărțirii sumelor nu a știut de existența celui rest de 994 mii lei în fondul de rezervă la dispoziția Consiliului județean, fiind sesizat ulterior asupra acestui aspect de către colegi.

Președintele Ionel Ovidiu Bogdan subliniază că suma rămasă în rezervă trebuie păstrată, pentru a nu se crea probleme pentru consiliul județean. Din punctul de vedere al domniei sale, proiectul de hotărâre trebuie supus la vot, cu sumele discutate în ședința comisiei de buget – finanțe.

Înscris la cuvânt, **consilierul județean Romeo Dobocan** afirmă că discuțiile și împărțirea sumelor din buget ar trebui să se facă în funcție de nevoile fiecărei comunități și nu pe criterii politice. Drept urmare, domnia sa consideră că orice intervenție pe buget care este făcută pe criterii politice nu își are locul într-un for legislativ deoarece aleșii locali / județeni nu sunt doar reprezentanți ai unui anumit partid politic ci reprezentanții comunităților, indiferent de simpatiile celor care au votat.

Consilierul județean Alexandru Cosma nu este de acord cu modul cum au fost împărțite sumele, spunând că ar fi trebuit ca și primăriile conduse de primari PSD să primească măcar acei 150 mii lei necesari pentru asigurarea cheltuielilor de funcționare, la fel ca și colegii lor liberali. Domnia sa solicită încă o dată supunerea la vot a amendamentului formulat de grupul PSD.

Consilierul județean Marinel Kovacs subliniază faptul că anul trecut, nenumărate primării conduse de liberali au primit sub 50 mii lei, unele din ele neprimind chiar nici un leu!

Președintele Ionel Ovidiu Bogdan consideră alocarea din 2020 ca fiind una pur politică, doar pentru unitățile administrative-teritoriale conduse de PSD. Atunci PNL avea 4 orașe, restul fiind ale PSD. Alocarea a fost de 5,8 milioane lei, din care doar 400 de mii lei au fost alocați celor 4 orașe conduse de primari liberali, restul fiind pentru cele ale PSD. La comune, cele 19 comune ale PNL au primit în total 1,9 milioane lei, din care unele au primit 50 mii lei, altele ceva mai mult, dar au fost și primării care nu au primit nici un leu, în funcție de cum s-a considerat la momentul respectiv. Din totalul de 27 de milioane lei, au fost alocați pentru cele 23 de primării PNL doar 2,5 milioane lei, adică sub 10% din suma alocată u.a.t. din județul Maramureș, cu toate că primăriile liberale reprezentau aproape 30% din teritoriul județului Maramureș. Președintele mai spune că alocarea de azi nu este făcută așa, ci pentru a rezolva probleme esențiale pentru anumite comunități conduse de primari de culori politice diferite.

Acestea fiind spuse, președintele supune la vot amendamentul propus de grupul PSD, care este respins, cu 7 voturi pentru, 21 de voturi împotriva și 5 abțineri.

Este supus la vot apoi proiectul de hotărâre în integralitatea sa.

S-a adoptat, cu 26 de voturi pentru, 1 vot împotriva, 2 abțineri și 4 neparticipări la vot,

HOTĂRÂREA NR. 114/2021

privind repartizarea sumelor din fondul la dispoziția consiliului județean pentru susținerea programelor de dezvoltare locală, pentru susținerea programelor de infrastructură care necesită cofinanțare locală, precum și pentru cheltuielile de funcționare

2. Proiect de hotărâre privind acordarea titlului de „Cetățean de Onoare al Județului Maramureș” doamnei Ana Blandiana.

Proiect avizat favorabil în comisia de cultură și în comisia juridică și de disciplină.

Prezentarea acestui proiect de hotărâre, precum și a celui următor de pe ordinea de zi, privind acordarea post mortem a titlului de cetățean de onoare domnului Romulus Rușan, este făcută de consilierul județean Gheorghe Bârlea, inițiatorul acestor proiecte.

Redau literal și integral intervențiile membrilor plenului la acest punct de pe ordinea de zi a ședinței:

Consilierul județean Gheorghe Bârlea : *”Domnule președinte, domnilor vicepreședinți, distinși consilieri și reprezentanți ai mass-media,*

Vă mulțumesc că ați agreat inițiativa mea de a distinge două mari personalități ale culturii române, cu reputație internațională, cu merite ce țin de realizarea unei instituții monument, unei instituții a memoriei, respectiv Memorialul Victimelor Comunismului și a Rezistenței, de la Sighetu Marmăției.

Sigur că cei mai mulți dintre dvs. cunoașteți anvergura celor doi scriitori, dar reiterez precizarea că din punctul meu de vedere, ca unul care am fost alături de acest proiect memorialistic de la Sighet, distincția onorează un efort intelectual, un efort de creație, un efort de dăruire a două personalități, lângă care ne-am atașat, evident, și alți intelectuali din țară și din Maramureș, ba chiar și cu agreementul autorităților locale din Sighet, când am inițiat acest proiect.

Eu voi face un LAUDATIO comun, pentru că cele două personalități nu sunt disociabile, cum nu au fost în viață așa nu sunt nici în ceea ce privește contribuția lor la realizarea Memorialului de la Sighet, deși, procedural, în mapele de ședință există Note de fundamentare pentru fiecare în parte, inclusiv cu CV-urile foarte bogate pe care le au, ca scriitori, ca lideri ai societății civile postdecembriste, la cel mai înalt nivel – președinți ai Alianței Civice, fiind cei care au făcut Fundația Academia Civică, fundație care patronează Memorialul de la Sighet și care are și un patron moral internațional, Consiliul Europei, care și-a dat acest acord atunci când au fost începute demersurile pentru Memorial.

Voi citi LAUDATIO pentru scriitoarea Ana Blandiana, pe numele ei civil Coman Otilia Valeria și pentru care am considerat că, dată fiind notorietatea domniei sale prin acest pseudonim literar, să rămână și titlul de cetățean de onoare sub acest pseudonim literar.

LAUDATIO
pentru scriitoarea ANA BLANDIANA
președinte Fundația Academia Civică,
în vederea acordării titlului de Cetățean de Onoare al Județului Maramureș
și scriitorul ROMULUS RUSAN,
în vederea acordării post mortem a titlului de Cetățean de Onoare al Județului
Maramureș, pentru contribuțiile excepționale la realizarea
Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței de la Sighet

Acordarea titlurilor de Cetățean de Onoare al comunei, orașului, municipiului și mai recent al județului, având ca temei de legalitate dispozițiile noului Cod Administrativ și a Regulamentului de acordare a titlurilor a Consiliului Județean Maramureș, nu este un exercițiu de rutină în practica entităților administrative amintite, întrucât întrunește semnificații multiple, plasându-se în aria mai restrânsă a excepționalității, ca un act de recunoștință și prețuire a unor personalități care au marcat momente de referință în viața comunităților. Au înnobilat prin opera și faptele lor spațiul comunitar și sunt receptați de cetățeni ca modele civice, economice, culturale sau chiar politice. Într-o perioadă în care deruta axiologică din viața noastră socială este supărător de vizibilă, a selecta principial și a propune astfel de modele poate fi una dintre soluțiile de restaurare a vieții și moralei publice, de afirmare a meritocrației ca principiu fundamental a reconstrucției societății românești în spirit european, pentru o mai justă definire a identității istorice și culturale, ca act de patriotism luminat.

Acestea sunt motivațiile de fond de care mă prevalez, în calitate de inițiator, pentru acordarea titlului de Cetățean de Onoare al Județului Maramureș pentru doamna Ana Blandiana și Romulus Rusan, doi mari scriitori cu reputație națională și internațională, dar care sunt de aproape trei decenii profund legați de Maramureș, de Sighetul Marmației îndeosebi, în calitatea lor de creatori a celei mai importante instituții a memoriei din țară, cea mai importantă operă a societății civile post decembriste.

Doamna Ana Blandiana, împreună cu Romulus Rusan, sunt veritabilii părinți ai *Memorialului*, demers inițiat încă din 1992, cărora s-au alăturat istorici, arhitecți, personalități culturale, reprezentanți ai societății civile, convinși de oportunitatea realizării unei instituții a memoriei pe ruinele fostei închisori politice de la Sighet din anii totalitarismului de tip stalinist, dintre 1950 și 1955. Nu insist asupra datelor biografice și bibliografice ale celor doi scriitori (le aveți în extenso în mapa inițiativei), de prestigiul de care se bucură pe plan național și internațional, întrucât motivațiile demersului meu de acordare a titlurilor de *Cetățean de Onoare* sunt stringent legate, așa cum am precizat, de contribuția la realizarea *Memorialului*, de la

conceptul de *Memorial* până la punerea în operă a ceea ce reprezintă el azi. Este un demers de creație, de implicare și de patriotism luminat, de a reda românilor adevărul despre o perioadă istorică totalitară încărcată de dramatism și tragedii.

În ianuarie 1993, Ana Blandiana aduce la cunoștința Comisiei Europene, prin doamna secretar general Catherine Lalumiere, proiectul Memorialului. Delegați de experți au vizitat Sighetul, în mai multe rânduri, iar în 1995 au întocmit un raport, acceptând să preia Memorialul sub egida Consiliului Europei. Primul simpozion are loc la Sighet între 21-23 mai, sub genericul „De la adevărul istoric la judecata istoriei”, la care au participat un număr impresionant de foști deținuți politici, istorici, scriitori, lideri ai societății civile, urmași ai foștilor demnitari întemnițați sau morți la Sighet, printre care și fiicele marelui istoric Gheorghe I. Brătianu, Ioana și Maria.

În 21 aprilie 1994 ia ființă Fundația Academia Civică, care își propunea ca scop principal crearea și administrarea *Memorialului*. Între 28 martie - 2 aprilie, o delegație a Consiliului Europei a vizitat Bucureștiul și Sighetul, pentru a întocmi un raport tehnic privind proiectul.

În 3 martie 1996 are loc la București concursul de arhitectură pentru Spațiul de Reculegere și Rugăciune. Juriul, condus de prof. arh. Aurelian Trișcu, a ales, dintre cele peste 50 proiecte, pe acela al arhitectului Radu Mihăilescu. În cursul lunii mai se desfășoară masa rotundă dedicată Memorialului Sighet de INALCO Paris, cu participarea doamnelor Catherine Durandin, Maria Brătianu și Ana Blandiana.

1 iulie 1996 reprezintă un moment important în istoricul Memorialului, întrucât are loc deschiderea șantierului Memorialului. În 20 iunie 1997 este inaugurat Muzeul și Spațiul de Reculegere și Rugăciune din curtea interioară, finanțat de dl. Mișu Cârciog, român exilat la Londra. Prin Legea nr. 95/1997, *Memorialul* este declarat ansamblu de interes național, fiind format din muzeul de la Sighet (cuprinzând și Cimitirul Săracilor) și Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului cu sediul în București, al cărui director devine dl. Romulus Rusan, ambele administrate de Fundația Academia Civică.

În iulie, încep studiile pentru punerea în valoare a Cimitirului Săracilor, care face parte din ansamblul Memorialului. În anii următori în cimitir se realiza o

arhitectură peisagistică, printr-un contur de arbori reprezentând harta României. În anul 2008 va fi inaugurat un altar-cenotaf cu urne de pământ aduse din locurile de detenție, iar în anul 2012 poarta de intrare, inspirată din „Scara Vieții”.

În noiembrie 2012, senatorul Gheorghe Mihai Bârlea depune inițiativa legislativă de amendare a Legii 95/2007, Legea Memorialului, votată în Senat, în ultima ședință de plen din luna decembrie, și în Camera Deputaților, ca for decizional, în martie 2013, care permite Fundației Academia Civică să inițieze și să creeze și alte structuri memorialistice cu privire la istoria recentă și în alte locații ale spațiului concentraționar. Mai precizăm că au avut loc 10 simpozioane sub genericul „Atunci când justiția nu reușește să fie o formă de memorie, memoria singură poate să fie o formă de justiție” , precum și 18 ediții a Școlii de Vară, a cărui rector onorific a fost binecunoscutul istoric francez Stephane Courtois, autorul „Cărții negre a comunismului”. Au participat peste 1500 de tineri, elevi și studenți, din România și Republica Moldova, având ca lectori istorici de prestigiu din țară și de peste hotare. Cu ocazia simpozioanelor mari personalități europene au transmis mesaje de încurajare și respect pentru proiectul *Memorialului*, printre care îi amintim, doar pe Papa Ioan Paul al II-lea, Waclav Havel și Lech Valesa. Publicațiile Fundației Academia Civică, printre care și „Analele Sighet” și „Școala Memoriei” cuprinzând referatele participanților la manifestările științifice organizate, Arhiva de istorie orală din cadrul Fundației, constituie contribuții de maximă importanță pentru istoriografia recentă.

Fundația Academia Civică a creat în străinătate filiale, care au sprijinit financiar investițiile de la Memorial, îndeosebi prin comunitățile și organizațiile de români din exil.

De la deschidere către marele public, Memorialul a fost vizitat de peste 1,5 milioane de turiști, din țară și din străinătate, devenind astfel un reper important și pe harta turismului, menționat inclusiv în ghidurile internaționale.

Pentru inițierea și realizarea Memorialului, pentru dedicația cu care Ana Blandiana și Romulus Rusan și-au câștigat respectul celor ce au suferit sub regimul totalitar comunist, în închisori, în deportări, în locurile de muncă forțată, în domiciliu

obligatorii, dar și a societății românești, interesată să cunoască adevărata dramă a poporului român în perioada comunistă. Putem spune că Memorialul este, prin excelență, nu doar o instituție a memoriei ci și una cu vocație educativă pentru tineri, în condițiile în care manualele școlare tratează extrem de sumar perioada comunistă și consecințele acesteia în societatea românească, prin decuplarea României ca țară, ca stat, de la civilizația europeană timp de aproape o jumătate de secol.

Așadar, Ana Blandiana și Romulus Rusan, cu o generozitate fără egal în societatea românească de azi, și-au dedicat prestigiul și o parte importantă din capitalul lor de timp pentru realizarea acestei instituții, în egală măsură monument și martor al istorie, făcând ca Sighetul să nu fie doar un reper trist al terorii totalitare împotriva elitei românești, cu rezonanță de sârmă ghimpată, ci și unul al recuperării și cinstirii tuturor celor deportați, întemnițați, obligați la muncă forțată în colonii, morți în închisori de un regim totalitar, comunist de inspirație sovietică, care a confiscat nu numai statul ci și viața privată a cetățenilor, libertatea, a atentat la credința lor, prin promovarea unui ateism primitiv.

Nu din orgoliu, precizez că am fost și sunt alături de Ana Blandiana și de Romulus Rusan în realizarea acestui proiect memorialistic din primele momente, de la nașterea ideii de a organiza la Sighet evenimente cu caracter științific și memorialistic, examinându-ne trecutul, de la adevărul istoric la judecata istoriei.

Conf. univ. dr. Gheorghe Mihai Bârlea,

Consilier Județean

Alte amănunte vor fi în alte circumstanțe, dar cred că am spus ceea ce este relevant. Meritul pe care Ana Blandiana și Romulus Rușan îl au în crearea acestei instituții de care noi, maramureșenii, putem să fim mândri și, în același timp, aș zice că Memorialul nu numai că a participat la restaurarea adevărilor truate, falsificate, a celor care, după cum spunea Iorga, am trăit călare pe două milenii, pe două secole și pe două sisteme politice, avem nevoie de astfel de instituții, de astfel de reparații, pentru a ne pune mai serios în răspundere ce facem cu viața noastră și cu demnitatea noastră, ca popor, să știm unde am greșit, să ne cunoaștem călăii. Putem să iertăm, dar să nu uităm. Cine uită răul în istorie, riscă să-l repete!

Vă mulțumesc!

Consilierul județean Marinel Kovacs: *Domnule președinte, stimați colegi,*

Înainte de orice, aș vrea să îl felicit pe colegul nostru, profesor conferențiar universitar Bârlea Gheorghe, pentru că, prin ceea ce a propus, este de fapt un lucru pe care noi, maramureșenii, deci nu numai sighetenii, trebuia să-l facem demult, pentru că, de fapt, atunci când ai în față două astfel de personalități recunoscute nu numai pe plan național ci și internațional, când ți-au așezat, prin asta, Sighetul și Maramureșul pe harta Europei și a lumii, prin ceea ce au făcut 30 de ani, mai mult ca oricine eu cred că într-adevăr acum, măcar mai târziu decât când ar fi fost chiar cazul, să facem acest act de recunoaștere a ceea ce înseamnă contribuția pe care cele două mari personalități au avut-o în ceea ce înseamnă Memorialul. Dar, Memorialul este, de fapt, o chestie unică în Europa, Memorialul este o chestiune care nu trebuie să scape de a fi vizitat de nici un turist care vine în Maramureș sau în România, și de nici un tânăr care vrea să știe ceva despre ce a însemnat o perioadă atât de neagră din istoria noastră.

Ca unul care am avut privilegiul să lucrez cu cei doi în anii de început ai democrației din România de după 1989, pot să spun doar că implicarea, din perspectivă civică, a celor două personalități – și, în special, a d-nei Ana Blandiana, numită de altfel "doamna poeziei românești" – a însemnat un lucru extraordinar de important, pentru că eram în primii ani de după 1989 în care era nevoie ca societatea civilă, înainte de orice, să se structureze și să vină în față cu ceea ce ar însemna dezbatere despre democrația reală pe care trebuia să o instaurăm în România. Rolul dânzei a fost un rol fundamental și din această perspectivă, și, sigur, dacă ne uităm că are în acest moment traduceri în 27 de limbi a producției de poezie și proză, că are conferințe internaționale la care a participat în peste 30 de țări și zeci de orașe din Europa și America, când vedem că are titluri dintre cele mai înalte acordate de către autoritățile române, de autoritățile franceze – având Legiunea de Onoare a Franței -, este evident că noi, prin ceea ce facem astăzi, facem de fapt un act de dreptate, într-un fel sau altul, și recunoaștem ce a însemnat aportul acestor doi oameni pentru Maramureș, prin intermediul Memorialului de la Sighet.

Încă o dată îl felicit pe colegul conferențiar Bârlea că a avut această inițiativă, pentru că inițiativele de acest gen trebuie efectiv să apară în ceea ce înseamnă modul în care noi trebuie să vedem ce înseamnă valorile pe care trebuie să le recunoaștem pentru acest județ.

Consilierul județean Gheorghe Bârlea : *Aș vrea să precizez că Memorialul are marca patrimoniului cultural european de care se bucură doar vreo 30 de instituții din Europa, ceea ce este foarte important, distincție primită în 2018 la Plovdiv, la unde am fost și eu prezent, împreună cu Ana Blandiana. Această distincție este o formă de legitimare a prestigiului european de care se bucură Memorialul de la Sighet.*

Consilierul județean Romeo Dobocan: *L-am urmărit pe dl. Bârlea vorbind de foarte multe ori, cu diverse ocazii, dar niciodată nu mi s-a părut că a fost atât de emoționat și emoționant ca mesaj ca și acum. Se vede că trăit foarte mult această trăire, a condus și Memorialul din Sighet la începuturile sale, și îi înțeleg și apreciez propunerea pe care a făcut-o, dar, d-le președinte și stimați colegi, aș vrea să vă rog*

ca pe viitor – sigur, consiliul județean nu a avut astfel de probleme dar au fost alte unități administrativ-teritoriale care au făcut cetățeni de onoare cam la grămadă, fără să respecte ceea ce dl. Bârlea și dl. Kovacs au evocat, personalități generale care și-au pus amprenta pe ceea ce înseamnă județul Maramureș în cazul de față – nu aș vrea să facem cetățeni de onoare pe emoții și sensibilități personale, pentru că atunci am arunca în derizoriu un astfel de titlu. Ceea ce propune dl. Bârlea se înscrie în greutatea pe care trebuie s-o confere acest titlu”.

Consilierul județean Viorica Marincăș: D-le președinte, și grupul Pro România salută inițiativa acestui proiect de hotărâre și, noi toți maramureșenii suntem felicități astăzi pentru demersul din 1992 a acestor personalități ale culturii române care au venit din Maramureș și au inițiat tot ce a însemnat ulterior Memorialul Victimelor Comunismului și a Rezistenței.

Sigur că prin acest Memorial, așa cum s-a spus, s-a deschis o poartă spre lume a județului nostru, și, ceea ce este poate mai important, este un mijloc de resuscitare a memoriei colective.

Aș vrea să îmi exprim un sentiment de bucurie și prietenie alături de doamna culturii românești, Ana Blandiana, întrucât în urmă cu 7 ani am avut onoarea ca alături de domnia sa să fiu printre cele 6 nominalizări a primei ediții în România a Galei Femeii Curajoase în Lume. Susțin și mă bucur pentru inițiativa d-lui profesor, îl felicit pentru tot ceea ce a făcut alături de inițiatori ulterior, istorici și toți cei care au contribuit la acest frumos rezultat care este Memorialul Victimelor Comunismului.

Președintele Consiliului Județean Maramureș, Ionel Ovidiu Bogdan: Stimați colegi, este un moment important, pentru că, așa cum spunea și dl. Dobocan, cele două personalități se înscriu, fără doar și poate, în registrul personalităților care merită să fie în Cartea de onoare a Consiliului Județean Maramureș, a județului Maramureș. Sunt personalități culturale deosebite, cu importanță și anvergură națională, fiind decorate, cu diverse decorații, și de președintele României, și nouă ne fac cinste prin ceea ce au realizat la Sighetu Marmației, prin Memorialul Durerii, prin faptul că acolo putem să cunoaștem mai bine trecutul pe care-l avem. Dacă nu ne este cunoscut trecutul pe care-l avem, așa cum spunea dl. Bârlea, oricând putem să repetăm acele greșeli și orori.

De aceea eu le mulțumesc în numele consiliului județean, în numele maramureșenilor, pentru tot ceea ce au făcut pentru noi, pentru Sighetu Marmației, pentru județul Maramureș și pentru România, și sunt nerăbdător să organizăm o recepție în cadrul căreia să decernăm aceste distincții speciale ale județului nostru.

Acestea fiind spuse, proiectul de hotărâre este supus la vot.

S-a adoptat, cu 33 de voturi pentru,

HOTĂRÂREA NR. 115/2021
privind acordarea titlului de „Cetățean de Onoare al Județului Maramureș”
doamnei ANA BLANDIANA

3. Proiect de hotărâre privind acordarea post –mortem a titlului de „Cetățean de onoare al Județului Maramureș” domnului Romulus Rușan.
Avizat favorabil în comisia de cultură și în comisia juridică și de disciplină.

S-a adoptat, cu 33 de voturi pentru,

HOTĂRÂREA NR. 116/2021
privind acordarea post –mortem a titlului de
„Cetățean de onoare al Județului Maramureș” domnului Romulus Rușan

Se trece acum la dezbateri pe ordinea de zi suplimentară.

S.1. Proiect de hotărâre privind alocarea unei sume din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Consiliului Județean Maramureș, prevăzut în bugetul Județului Maramureș pe anul 2021.

Avizat favorabil în Comisia pentru buget – finanțe, în Comisia pentru învățământ, cultură și culte și în Comisia juridică și de disciplină.

Aici președintele precizează că este vorba de alocarea unei sume pentru premiarea elevilor cu rezultate deosebite la învățătură în anul școlar 2020 – 2021, la inițiativa inspectorului școlar general Anca Hendea Costin. Sunt vizați astfel șefii de promoții și olimpicii naționali și internaționali, unde a fost cazul.

Inspectorul general școlar Anca Hendea Costin prezintă pe scurt această inițiativă de premiere, subliniind că criteriul avut în vedere a fost obținerea de rezultate la final de an școlar. Propunerea de premiere a fost limitată la șefii de promoție, în speță câte un absolvent al ciclului de promoție (clasa a VIII-a sau a XII-a) care a obținut cea mai mare medie, dar nu mai mică de 9,50. Criteriile au fost respectate de unitățile de învățământ, care au trimis Inspectoratului Școlar listele cu elevi. Există școli care au 3 sau chiar 4 copii cu media cea mai mare, fiind deci la egalitate, și toți vor fi șefi de promoție. Pentru învățământul liceal listele sunt încheiate și au fost înmânate diplomele de excelență din partea Inspectoratului Școlar Județean unui număr de 45 de elevi, iar pentru învățământul gimnazial listele vor fi încheiate în cursul acestei zile, urmate de festivitățile de absolvire, la fiecare instituție de învățământ gimnazial din județ. La nivelul Maramureșului sunt 185 de șefi de promoție, din care 140 elevi de gimnaziu și 45 elevi de liceu.

Președintele Ionel Ovidiu Bogdan menționează că alocarea financiară din acest proiect de hotărâre reprezintă intenția consiliului de a susține excelența în învățământul maramureșean. Suma alocată pentru fiecare elev este mai mare decât în anii precedenți, acum fiind de aproximativ 500 lei, față de 100 – 200 de lei din anii trecuți.

S-a adoptat, cu 33 de voturi pentru,

HOTĂRÂREA NR. 117/2021
privind alocarea unei sume din fondul de rezervă bugetară
la dispoziția Consiliului Județean Maramureș,
prevăzut în bugetul Județului Maramureș pe anul 2021

S.2. Proiect de hotărâre privind participarea U.A.T. Județului Maramureș la realizarea în comun cu U.A.T. Comuna Giulești a evenimentului cultural "Comemorarea a 100 de ani de relații militare Româno - Poloneze".

Avizat favorabil în Comisia pentru buget – finanțe și în Comisia juridică și de disciplină.

Consilierul județean Gheorghe Bârlea propune modificarea titlului proiectului de hotărâre, prin introducerea sintagmei "aniversare" în loc de "comemorare".

Președintele precizează că evenimentul va fi unul de amploare și va avea loc în data de 23 iunie 2021, în satul Berbești din comuna Giulești, unde vor fi prezenți ambasadorul Republicii Polonia, consulul general din Ucraina, atașatul de apărare militară navală și aeriană, precum și membri de seamă ai Academiei de la Varșovia, un pluton militar polonez, fanfara militară, plus încă vreo 60 de personalități poloneze. Din partea română va fi prezent un pluton de militari ai Armatei a 4-a de la Cluj, alături de personalități județene și naționale. Proiectul vizează bunele relații de vecinătate dintre cele două state, român și polonez, precum și promovarea istorică a comunei, respectiv a județului Maramureș.

În completarea celor spuse de președinte, **consilierul județean Gheorghe Bârlea** spune că va fi pentru a doua oară când, în colaborare cu Ambasada Poloniei, la inițiativa primarului din Giulești, va avea loc un eveniment remarcabil. În curtea interioară a Memorialului din Sighet este plasată o placă în memoria celor 180 de ofițeri polonezi refugiați, care au fost prinși în Galiția și închiși la Sighetu Marmăției, iar după eliberarea acestora mulți dintre ei au devenit lideri ai societății poloneze în perioada interbelică, unii chiar miniștri și episcopi. Este remarcabil că relațiile româno poloneze sunt vizibile și în județul Maramureș, evenimentul acesta fiind unul salutar și onorant pentru maramureșeni.

Consilierul județean Romeo Dobocan consideră că această acțiune este una de apreciat însă ridică unele semne de întrebare vizavi de modul cum au fost fundamentate documentele, nu din punctul de vedere al redactării lor ci mai mult al conținutului, subliniind faptul că unele acțiuni cuprinse în desfășurarea evenimentului ar fi putut fi făcute cu voluntari, pentru a se realiza anumite economii.

Președintele Ionel Ovidiu Bogdan răspunde că alocarea pe care o face consiliul județean este mai mică decât fundamentarea solicitată de primărie, iar pentru suma primită primăria va trebui să prezinte consiliului deconturi prin care va justifica toate cheltuielile efectuate. Așadar, nu sunt aprobate decât cheltuieli care sunt justificate corect.

Tot vizavi de devizul privind prestările de servicii pentru acest eveniment cultural, **consilierul județean Crina Chilat** este de părere că este necesar a se urmări cu foarte mare atenție cheltuirea sumei de 90 de mii alocată acțiunii culturale, mai ales în contextul în care există multe primării PSD care au fost discriminate la împărțirea sumelor din fondul de rezervă și le-ar fi prins bine o asemenea sumă.

Președintele îi răspunde că va acorda o atenție sporită asupra verificării cheltuirii sumelor alocate evenimentelor la care consiliul județean este partener.

Cu acestea, proiectul de hotărâre este supus la vot.

**S-a adoptat, cu 30 de voturi pentru și 3 abțineri,
HOTĂRÂREA NR. 118/2021
privind participarea U.A.T. Județului Maramureș la realizarea
în comun cu U.A.T. Comuna Giulești a evenimentului cultural
”Comemorarea a 100 de ani de relații militare Româno - Poloneze”**

În finalul ședinței **consilierul județean Adrian Vlad** dorește să aibă o intervenție. Domnia sa solicită din nou explicații din partea președintelui cu privire la neintroducerea pe ordinea de zi a acestei ședințe a proiectului de hotărâre privind aprobarea Planului de întreținere și reparații curente și periodice pe rețeaua de drumuri publice aflate în domeniul public și privat al județului Maramureș, în perioada 2021 – 2022, proiect care a fost retras în ședința din 28 mai, considerând că dacă se mai întârzie mult în adoptarea acestui document vor exista lucrări care vor fi în pericol de a nu mai putea fi efectuate în acest an. Un exemplu în acest sens ar fi lucrările pe DJ 187 - Poienile de sub Munte.

Președintele îi răspunde că Planul de întreținere funcționează chiar dacă nu a fost încă votat, deoarece, în urma discuțiilor cu conducerea societății a rezultat că s-au executat lucrări atât pe zona Codru cât și în Maramureșul istoric și în Țara Lăpușului și se fac lucrări și în continuare. Vizavi de lucrările pe drumul din Poienile de sub Munte sunt câteva probleme aici, pentru că nu există documente pentru acel drum, cu toate că deja a fost luată în discuție partea de proiectare, urmând ca ulterior obținerii avizelor să fie executată și asfaltarea propriu zisă. Până atunci însă se va realiza un terasament pe care să se poată circula, pe acel tronson de drum. În cadrul consiliului județean a fost luată o hotărâre prin care s-a preluat în patrimoniul consiliului acel tronson de drum de la unitatea administrativă Poienile de sub Munte, dar nu există în acest moment o hotărâre de guvern de clasificare a acelui drum în drum județean. În acest sens, s-a demarat o acțiune de analiză și identificare a tuturor tronsoanelor de drum clasificate sau neclasificate, înscrise sau nu, aflate sau nu în proprietate, astfel încât să se meargă pe o hotărâre de guvern care să clarifice toate aceste probleme de pe drumurile județene, mai ales în perspectiva depunerii proiectelor cu finanțare europeană, pentru care aceste aspecte sunt absolut necesare și obligatorii a fi puse la punct. Drept urmare, întreținerea celor 4 kilometri de drum din tronsonul respectiv este cumva la limită, dar președintele dă asigurări că se vor face lucrări și acolo pe viitor.

Acestea fiind spuse lucrările ședinței iau sfârșit iar ședința este declarată închisă. Drept pentru care s-a consemnat prezentul proces verbal, astăzi 9 iunie 2021.

**PREȘEDINTE,
Ionel Ovidiu Bogdan**

**SECRETAR GENERAL AL JUDEȚULUI,
Aurica Todoran**

Întocmit: **Valeria Mihaela Ghita**, consilier superior, D.J.A.P.